

CIÈNCIES NATURALS

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CURS 2021-22

3r NIVELL D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

✓ INTRODUCCIÓ.

La programació que tot seguit presente és entesa com un **instrument de planificació del meu treball** per al present curs escolar i que conté una justificació, una contextualització i una explicació dels diferents elements curriculars. A més, presente l'organització d'objectius seleccionats, les competències clau del currículum amb les què estan relacionats, els continguts, la metodologia, els criteris d'avaluació, etc., inclosos al **Decret 108/2014**, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, en funció de la normativa vigent, les característiques de l'entorn, del centre i del meu alumnat, per al 3R **curs** d'Educació Primària, a l'àrea de **Ciències de la Naturalesa**.

Esta programació està configurada a través de la proposta del llibre *Arrels 3*, d'Edicions Bromera, que pretén contribuir a la introducció de la ciència i del mètode científic com a instrument d'aprenentatge i reflexió, fonamental per a bastir uns procediments de treball adequats i que proporcionen independència i capacitat per a progressar en l'autogestió del coneixement a través de la curiositat i que seran, imprescindibles per a l'adquisició de la resta d'aprenentatges curriculars.

Els materials que es presenten en el mateix van a ser adaptats a propostes metodològiques variades i, per tant, el llibre de text no es va a convertir en el centre de l'activitat de la meua aula, sinó que el vaig a inserir a la mateixa i em va a servir per a completar el conjunt d'experiències relacionades amb l'aprenentatge de la ciència i el mètode científic.

Respecte a la seua **justificació legal**, la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE), en el seu **article 91** sobre les **funcions del professorat** determina que, entre altres, he de realitzar les següents: "La programació i l'ensenyament de les àrees, matèries i mòduls que tinguen encomanats." Per altre costat, el **Reial Decret 126/2014**, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, determina en el seu **article 3.2** que "els centres docents desenvoluparan i completaran, en el seu cas, el currículum de les diferents etapes i cicles en ús de la seua autonomia". El D108/2014 fixa en el seu article 11 els elements que, com a mínim, han de constar en les

programacions didàctiques.

El propi [D108/2014](#) i la seua modificació pel [D88/2017](#), de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica este Decret, serviran de base en tots els aspectes curriculars de la meua Programació. Per últim, dir que he tingut en compte [l'Ordre ECE/65/2015](#), de 21 de gener, per la què es descriuen les **relacions** entre les **competències**, els **continguts** i els **criteris d'avaluació** de l'Educació Primària, ja que **l'objectiu és potenciar l'aprenentatge per competències**, integrant-les a la resta d'elements curriculars per propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge.

L'adquisició eficaç d'estes **competències clau del currículum**, per part del meu l'alumnat i la seua contribució a l'aconseguiment dels objectius de l'etapa educativa, des d'un caràcter transversal i interdisciplinari, exigeix el disseny **d'activitats** que permeten al meu alumnat avançar cap els resultats d'aprenentatge de més d'una competència a la vegada.

Sobre la **justificació pràctica**, és a dir, les seues **finalitats**, ressaltar les següents: ser un **instrument de planificació, desenvolupament i avaluació** del procés d'ensenyament i aprenentatge; **facilitar al màxim la meua pràctica docent**; assegurar la **coherència entre les intencions educatives i la pràctica** a l'aula; servir de **guia i referent** per a programar les **Unitats Didàctiques Integrades**; oferir el **marc de referència** per organitzar les mesures d'atenció a la diversitat del meu alumnat; **augmentar la meua competència com a professional** de l'ensenyament i **potenciar el treball d'equip** de tot el professorat.

Però, com cal fer una Programació Didàctica? Doncs, [l'article 12](#) del [D108/2014](#) determina els **passos que s'han de seguir** per a la seua correcta elaboració.

Tot seguit, presente la seua seqüència de forma resumida: **primer**, la Comissió de Coordinació Pedagògica (COCOPE) marca les directrius, reparteix les tasques i planteja un calendari de treball; **segon**, els Equips Docents, juntament amb els especialistes, elaboren les Programacions Didàctiques seguint les directrius i el pla de treball marcats, coordinats pel Cap d'Estudis; **tercer**, el/la director/a del centre comprova que les Programacions Didàctiques continguen els elements segons la normativa; en **quart** i últim lloc, la Inspecció d'Educació supervisa i realitza el seu seguiment.

La Programació que presente es **contextualitza** al **CEIP Virgen del Rosario**, a la ciutat de Torrent, província de València, on des de fa uns anys, la incorporació d'alumnat estranger és molt significativa. Actualment, trobem xiquets i xiquetes de més de 20 països del món i el fet que tinguen costums i cultures diferents ens ha portat a plantejar-se molts interrogants sobre la nostra pràctica educativa que van molt més enllà d'aconseguir la competència lingüística en els dos idiomes oficials de la Comunitat. Estem convençuts que la millor manera d'evitar la discriminació i el racisme és preservar la identitat de cada grup, conèixer i acceptar la diversitat per tal d'aconseguir la comprensió i l'enteniment. Totes les mesures educatives estan recollides al programa "Nuestro cole es de colores".

En la meua classe tinc un total de 21 alumnes. Dos d'elles es van incorporar a l'aula durant la primera setmana i tenen un total desconeixement de la llengua valenciana. Existeix una gran diversitat a nivell curricular, de fet, compte amb diversos alumnes que no tenen la lectoescriptura adquirida.

En referència als **llocs docents**

són els que corresponen d'acord amb l'**Ordre 12/2013**, de 14 de març, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es fixen els criteris per a la determinació de les relacions de llocs de treball i es publiquen les **plantilles** tipus de les Escoles Infantils de II Cicle, dels Col·legis Públics d'Educació Primària i dels Centres d'Educació Especial de titularitat de la Generalitat Valenciana.

Respecte al **projecte lingüístic**, el centre presenta, en Educació Primària, un **Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (Llei 4/2018)**, on el 57% de les matèries s'estudien en valencià, un 27% en castellà i un 17% en anglès.

Per últim, i per a aconseguir el bon funcionament del centre, este disposa d'una sèrie de **documents organitzatius bàsics** com són: el Projecte Educatiu (**PEC**), la Concreció Curricular, la Programació General Anual (**PGA**), el Pla de Foment Lector (**PFL**), el Pla d'Acció Tutorial (**PAT**), el **Pla d'Igualtat i Convivència (PIC)**, el Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (**PADIE**), el Pla d'Actuació per a la Millora (**PAM**), el **Plans de transició entre etapes**, i el **Pla d'Autoprotecció**, a més del Projecte Lingüístic del Centre (**PLC**) que he nombrat anteriorment.

La meua Programació Didàctica es contextualitza en **l'àrea de Ciències de la Naturalesa** per a un grup de xiquets i xiquetes de **3R de Primària**. Este grup compta amb un total de **16 alumnes**. La seua **escolarització** es regirà pels principis de **normalització** i **inclusió**, i s'assegurarà la no-discriminació, sempre atenent a la diversitat i amb la col·laboració de la resta d'especialistes.

2, 3 I 4 OBJECTIUS DE L'ÀREA VINCULATS AMB COMPETÈNCIES CLAU DEL CURRÍCULUM I CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ.

ÀREA DE CIÈNCIES NATURALS

1. OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'ÀREA PER A L'ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

1. OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'ÀREA.

1. Valorar el patrimoni natural per desenvolupar pautes de respecte a la natura.
2. Realitzar una lectura comprensiva, expressiva i crítica de diferents tipus de textos relacionats amb els continguts de l'àrea.
3. Expressar, de forma oral i escrita, clarament i ordenadament el contingut de textos escrits de caràcter científic significatius per a l'àrea fent servir de forma adequada el vocabulari específic.
4. Assimilar la importància de l'esport per al benestar personal i social desenvolupant hàbits de salut relacionats amb la nutrició, els òrgans dels sentits, la higiene i la cura del cos.
5. Comportar-se d'acord amb els hàbits de salut i cura personal que es deriven del coneixement del cos humà i mostrar una actitud d'acceptació i respecte per les diferències individuals.
6. Utilitzar criteris de classificació orientats i relacionats amb pautes alimentàries, reproductives i morfològiques, i criteris propis per caracteritzar animals de la zona.
7. Identificar les necessitats fonamentals dels éssers vius a partir del coneixement de les

funcions vitals.

8. Classificar els animals segons que siguin vertebrats o invertebrats.

9. Identificar i descriure les característiques generals dels animals vertebrats i les característiques específiques dels grups de peixos, amfibis, rèptils, aus i mamífers.

10. Identificar i descriure les característiques generals dels animals invertebrats i les característiques específiques dels principals grups d'invertebrats.

11. Conèixer les diferents relacions que els éssers humans establím amb els animals, com a fonts d'aliments i productes, com a ajuda en el treball, com a companyia, etc., i desenvolupar hàbits de respecte i cura cap a aquests.

12. Utilitzar diferents fonts d'informació per a la construcció de continguts relacionats amb l'àrea.

13. Identificar les propietats dels materials dels quals estan fets alguns objectes valorant el paper dels avenços tecnològics i els invents en la millora de les condicions de vida de la nostra societat.

14. Construir algun aparell senzill per conèixer les característiques i les funcions d'algunes màquines, reconeixent la seva importància en els avenços de la nostra societat.

15. Identificar els materials que es poden reciclar aplicant les diferents regles que existeixen per al reciclatge.

16. Identificar accions que contaminen l'aigua i l'aire, i que perjudiquen les plantes i els animals, comprenent la importància de la cura de la natura, i coneixent i valorant els espais protegits del seu entorn.

17. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir informació, aprendre i compartir coneixements, i valorar la seva contribució a la millora de les condicions de vida

18. Mostrar una actitud participativa i responsable en activitats de grup.

19. Analitzar i valorar críticament algunes manifestacions de la intervenció humana en el medi, i

adoptar un comportament de defensa i recuperació de l'equilibri ecològic i de conservació del patrimoni natural.

20. Interpretar, expressar i representar fets, conceptes i processos del medi natural mitjançant codis numèrics, gràfics, cartogràfics i d'altres.

21. Planificar i realitzar projectes, dispositius i aparells senzills amb una finalitat prèviament establerta, utilitzant el coneixement de les propietats d'alguns materials, substàncies i objectes.

22. Orientar la presa de decisions en la seva activitat quotidiana integrant la informació recollida a través de diferents fonts, explorant possibles solucions i valorant el seu propi procés d'aprenentatge.

COMPETÈNCIES CLAU DEL CURRÍCULUM	
1 ^a	Comunicació lingüística (CCL)
2 ^a	Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CM)
3 ^a	Competència digital (CD)
4 ^a	Aprendre a aprendre (CAA)
5 ^a	Competències socials i cíviques (CSC)
6 ^a	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)
7 ^a	Consciència i expressions culturals (CEC)

BLOQUE 1.- INICIACIÓ A LA ACTIVITAT CIENTÍFICA

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CC
1-3 12-20-212-3	<ul style="list-style-type: none"> -Formulació d'interrogants a partir d'un problema o qüestió. -Contrastació de dades de diferents fonts. -Realització de projectes d'experimentació i/o investigació sobre continguts científics. 	<p>BL1.1. Plantejar preguntes i organitzar-les amb l'ajuda del professor en un pla o guió a partir de les experiències de l'alumne que poden ser abordades per mitjà de l'ús de diferents fonts d'informació, treball de camp o laboratori i plantejar també normes bàsiques de comportament fora de l'aula i en les activitats extraescolars, determinant els conceptes clau i establint els mètodes i instruments més adequats.</p>	CMCT CAA
18 12-17-22	<ul style="list-style-type: none"> -Desenrotllament d'hàbits de treball entorn de l'activitat científica. -Utilització de diferents fonts d'informació, de diversos materials, així com de les TIC, complint les mesures necessàries de protecció i seguretat. 		
12-17-22	<ul style="list-style-type: none"> -Ús de manera guiada de ferramentes de busca i visualització digital en dispositius de les TIC per a obtindre informació. 	<p>BL1.2. Obtindre de manera autònoma, per mitjà de l'exploració i observació, amb l'ajuda d'un guió previ, informació sobre fets, fenòmens del seu entorn i els efectes de les seues interaccions i registrar la informació per mitjà de llistes, imatges i taules, utilitzant mitjans digitals d'emmagatzematge cuidant del seu bon ús i manteniment.</p>	CMCT CD CAA
12-17-22 17-22	<ul style="list-style-type: none"> -Organització i representació del text de manera creativa utilitzant ferramentes d'edició de continguts digitals que permeten incloure formats de caràcter i imatges. Emmagatzematge de la informació digital utilitzant aplicacions de gestió de la informació seguint un esquema de classificació senzill. Reconeixement dels principis pels quals es regulen els drets d'ús i distribució de la informació. -Exposició d'idees i opinions per mitjà de les ferramentes de comunicació més comuna en dispositius de les TIC. 	<p>BL1.3. Utilitzar esquemes, gràfiques i mapes per a representar la informació rellevant d'un fet o la seua evolució i destacar la seua relació amb altres fets o la seua rellevància per a la salut a títol individual, social i mediambiental en un determinat context.</p>	CAA CCLI
2	<ul style="list-style-type: none"> -Lectura de textos propis de la temàtica a investigar. -Iniciació a l'activitat científica. Aproximació experimental a algunes qüestions. 		
1-3 20 20	<ul style="list-style-type: none"> -Utilització de llistes, imatges i taules. -Ús d'esquemes, gràfiques, mapes. 	<p>BL1.4. Comunicar oralment els passos seguits en l'experiència realitzada i per escrit les conclusions extretes, després d'una planificació col·lectiva seguint un esquema prefixat.</p>	CCLI CAA

3	-Exposició oral per passos del resultat d'una experiència.	BL1.5. Participar en equips de treball realitzant la part de tasca que li correspon per a aconseguir metes comunes, reconeixent el seu rol, confiant en les seues possibilitats i en les dels seus companys i regulant les seues emocions davant dels conflictes.	CSC CAA	
3	-Presentació d'informes per a comunicar resultats.			
18	-Diversificació de rols.			
18	-Aportació d'idees pròpies constructives.			
18	-Reconeixement del treball alié. Responsabilitat del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.			SIEE
18	-Desenrotllament de projectes en equip, complint la part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Sensibilitat i valoració de les aportacions dels altres.			CAA SIEE
18	-Regulació i canvi de les pròpies emocions.			
18	-Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball.			
18	-Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.			
18	-Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita.			CAA SIEE
18	-Planificació de projectes individuals o col·lectius.			
18-22	-Organització d'un projecte. Avaluació del projecte i del producte amb ajuda del professorat.	CAA SIEE		

BLOQUE 2.- EL SER HUMÀ I LA SALUT

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CC
7	-Anatomia i fisiologia del cos humà: aparells i sistemes.	BL2.1. Identificar i localitzar els principals òrgans del cos humà establint les relacions entre estos i les seues funcions, per mitjà de material visual.	CMCT
7	-Funció de relació.		
7	-Ús de programes i aplicacions d'anatomia del cos humà.		
7	-Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.		
7-20	-Utilització d'imatges, gràfics, dibuixos, etc.		
4-7	-Realització pràctica d'exercicis per a una correcta respiració.	BL2.2. Relacionar i adoptar hàbits de respiració i relaxació per a millorar el benestar físic i emocional com a mesura preventiva davant de l'estrés.	CMCT SIEE

4-7 17 18 18	-Pràctica sistemàtica de la relaxació. -Prevenió dels riscos psicològics (addicció, estrés, etc.) per a la salut derivats de l'ús de les TIC. -Coneixement de si mateix i dels altres. -Jocs de presentació, coneixement...	BL2.3. Reconèixer i expressar, a través del joc, emocions i sentiments propis i aliens.	SIEE
-----------------------	--	---	------

BLOQUE 3.- ELS ÈSSERS VIUS

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CC
6 11 20 8-9-10-11 11	-Introducció a la classificació dels sers vius en regnes: animals, plantes, fongs, virus, bacteris. -La ramaderia, estudi i cria d'espècies l'aula/laboratori/hort. -Ús de material didàctic visual: làmines, gràfics, fotografies, etc. -Els elements d'un ecosistema i els sers vius que l'habiten. -Causes d'extinció d'espècies relacionades amb la sobreexplotació.	BL3.1. Observar i identificar sers vius en funció del regne a què pertanyen, per mitjà de l'ús de material visual. BL3.2. Observar i identificar elements relacionats amb la ramaderia, la cria d'espècies i la seua cura, per mitjà de l'observació i experimentació. BL3.3. Observar i identificar els elements d'un ecosistema i els sers vius que l'habiten i algunes causes de l'extinció d'espècies relacionades amb la sobreexplotació reconeixent accions de conservació i millora del medi ambient i proposant actuacions per a la seua cura.	CMCT CMCT CMCT CSC

BLOQUE 4.- MATÈRIA I ENERGIA

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CC
13 13-14-21 13-14-21	-Materials naturals i artificials. -Acostament a les lleis bàsiques que regixen el corrent elèctric (corrent electrostàtic). -Les forces d'atracció, repulsió. L'imant.	BL4.1. Examinar i classificar diferents tipus de materials i les seues propietats segons la seua naturalesa, per mitjà de l'observació i experimentació. BL4.2. Planificar i realitzar experiències senzilles per a reconèixer lleis bàsiques que regixen diferents fenòmens físics de la matèria, respectant les normes d'ús, de seguretat i de conservació dels instruments i dels materials de treball en l'aula	CMCT CMCT SIEE

BLOQUE 5.- LA TECNOLOGIA, OBJECTES I MÀQUINES

OBJECTIUS D'ÀREA	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CC
2-13-14-21	-Anàlisi d'operadors mecànics (eix, roda, corriola, pla inclinat, engranatge, fre, palanques i tipus de palanca, etc.) i la seua utilització en la construcció d'una màquina simple.	BL5.1 Explorar i classificar màquines simples d'ús quotidià per a descriure les seues funcions i utilitat, manipulant-les amb atenció i seguretat	CMCT CSC

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

En la programació de les unitats didàctiques consten els continguts, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable vinculats a aquests, els descriptors que treballen els objectius específics de cada unitat i les competències bàsiques vinculades a cada proposta de treball de les que apareixen en el llibre *Arrels 3–Projecte Explora*, d'Edicions Bromera.

Tanmateix, totes les actuacions i propostes que fan referència a una major concreció dels continguts dels diferents àmbits que es pretenen assolir en cada activitat que faig a l'aula, com d'avaluació, desenvolupament metodològics de cadascuna de les activitats, les estratègies d'aplicació, propostes de motivació i propostes de variacions d'activitats les trobe a la guia didàctica del mateix.

1. DISTRIBUCIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

TRIMESTRE	Nº	TÍTOL
1º TR	1	El nostre cos. (20 setembre-17 octubre)
	2	L'alimentació i els hàbits saludable (18 octubre-14 novembre)
2º TR	3	Els èssers vius (7 gener-6 febrer)
	4	Màquines i eines (26 abril-15 maig)

CIÈNCIES DE LA NATURA 3R

UNITAT DIDÀCTICA 1.- EL NOSTRE COS

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE
Anatomia i fisiologia del cos humà: aparells i sistemes.	CCL,CD,CM	Conèixer els aparells i sistemes del cos humà.	Coneix els diferents aparells i sistemes del cos humà.
Parts i òrgans del cos humà i les seues funcions.	CCL,CM,	Identificar els òrgans i les parts del cos humà. Relacionar els aparells, sistemes, òrgans i parts del cos humà amb les seues funcions.	Identifica en imatges, gràfiques o en el seu propi cos, les parts del cos humà. Identifica en imatges o gràfiques els òrgans del cos humà. Coneix les funcions de cada aparell, sistema, òrgan o part del cos.
Salut i cura del cos. Higiene postural i respiratòria.	SIEE,CSC,CEC	Relacionar la higiene postural amb la salut.	Explica la relació de la higiene postural amb la salut.
Respiració. Pràctica de la relaxació mitjançant una respiració correcta.	CM,CCL,CAA	Practicar la relaxació mitjançant la respiració.	Relaciona la respiració amb la relaxació. Respira de manera correcta.
La digestió	CAA,CCL	Descriure correctament el procés	Describeu correctament el procés digestiu.

		digestiu.	
Coneixement de si mateix i dels altres.	CSC,SIEE	Utilitzar vocabulari propi del camp semàntic de l'anatomia i la fisiologia humanes en diverses llengües.	Utilitza el vocabulari de la unitat en les seues produccions orals i escrites.
Ús i interpretació d'imatges, esquemes i gràfiques.	CSC,SIEE,CSC	Obtenir informació de forma autònoma.	Utilitza diverses fonts per a la recerca d'informació. Compara i contrasta la informació abans d'utilitzar-la.
Utilització de diverses fonts d'informació.	CEC,CSC	Interpretar imatges, esquemes i gràfiques.	Interpreta correctament les representacions gràfiques relacionades amb l'anatomia i la fisiologia humanes. Completa amb coherència buits en imatges, esquemes i gràfiques.

**ACTIVITATS CURRICULARS: MURAL D'HIGIENE POSTURAL.
MURAL DELS APARELLS I SISTEMES**

**ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.
RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.**

UNITAT DIDÀCTICA 2.- L'ALIMENTACIÓ I ELS HÀBITS SALUDABLES

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE
<ul style="list-style-type: none"> Origen i formes de conservació dels aliments. 	CCL,SIEE	Conèixer l'origen i la conservació del aliments.	<p>Classifica els aliments segons l'origen animal, vegetal i mineral.</p> <p>Distingeix entre aliments naturals i elaborats.</p> <p>Explica les diverses tècniques de conservació d'aliments.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Dieta sana i equilibrada. Piràmide dels aliments. 	CSC,CM	Comprendre la piràmide dels aliments.	<p>Interpreta la piràmide dels aliments.</p> <p>Relaciona la piràmide dels aliments amb una dieta sana i equilibrada.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Salut alimentària. Prevenció de trastorns alimentaris. 	CAA,CD	Valorar la dieta sana i equilibrada.	<p>Comprén la importància de la dieta sana per a la salut.</p> <p>Elabora una dieta equilibrada senzilla.</p> <p>Prevé les conseqüències derivades dels trastorns alimentaris.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Hàbits saludables. Raspallar-se les dents. 	CSC,CEC,CD	Valorar la importància de la higiene bucodental.	<p>Explica el procés de raspallar-se les dents.</p> <p>Adquireix l'hàbit de raspallar-se les dents després de menjar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Desigualtats socials i alimentació. 	CSC, CD	Conèixer la relació entre pobresa i malnutrició.	<p>Preconsciència de les desigualtats socials i la relació d'aquestes amb la desnutrició.</p>
<ul style="list-style-type: none"> La recepta. Disseny i elaboració. 	SIEE,CCL	Elaborar una recepta de cuina.	<p>Dissenyar una recepta de cuina amb el</p>

			format adequat. Elabora una recepta de cuina sana i equilibrada.
<ul style="list-style-type: none"> Recerca i contrastació de dades de diverses fonts. 	SIEE ,CEC,CD	Obtenir informació de forma autònoma.	Utilitza diverses fonts per a la recerca d'informació. Compara i contrasta la informació abans d'utilitzar-la.
<ul style="list-style-type: none"> 		Interpretar imatges, esquemes i gràfiques.	Interpreta correctament les representacions gràfiques relacionades amb l'alimentació. Completa correctament informació en esquemes i gràfiques.
<ul style="list-style-type: none"> 		Utilitzar vocabulari propi del camp semàntic de l'alimentació.	Utilitza el vocabulari propi de la unitat en les seues produccions orals i escrites.

ACTIVITAT CURRICULAR: QUADERN DE CAMP DE HÀBITS SALUDABLES.

ELABORACIÓ D'UNA DIETA.
ELABORACIÓ D'UNA RECEPTA.
MURAL DE LA PIRÀMIDE DELS ALIMENTS.

ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.
RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

ACTIVITAT COMPLEMENTARIA: DIA DE LA FRUITA.

ACTIVITAT COMPLEMENTARIA: DESDEJUNI SALUDABLE.

UNITAT DIDÀCTICA 3.- ELS ÉSSERS VIUS

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE
Els éssers vius. Característiques,	CCL,SIEE,,CD	Distingir entre ésser viu i inert.	Distingeix entre ésser viu i inert. Classifica els éssers inerts en naturals i artificials. Classifica els éssers vius en regnes.
Funcions vitals i diferència amb els éssers inerts.	SIEE,CM,CAA,	Conèixer les funcions vitals.	Enumera les funcions vitals dels éssers vius. Defineix correctament cadascuna de les funcions vitals.
Classes d'éssers vius. Els regnes. Causes d'extinció d'espècies.	CSC,CEC,CCL	Classificar els éssers vius en regnes.	Classifica els éssers vius en regnes segons les seues característiques. Explica la subdivisió de cada regne.
Ecosistema. Definició i classificació	CCL,CSC,CD	Conèixer els ecosistemes.	Defineix el terme <i>ecosistema</i> . Enumera els components d'un ecosistema. Classifica els ecosistemes a partir de l'observació dels seus components. Explica el perill d'extinció d'espècies i les conseqüències que té. Proposa alternatives per a evitar la desaparició d'espècies.
Definició i tipus de ramaderia.	CCL,CAA,CD	Conèixer la ramaderia.	Defineix la ramaderia. Distingeix els diversos tipus de ramaderia. Coneix paraules del camp semàntic de la ramaderia.

Estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Debat i treball en equip.	SIEE,CAA	Participar en equips de treball.	Aporta idees pròpies constructives. Valora el treball dels companys i es responsabilitza del propi treball. Mostra constància i resiliència. Practica l'escolta activa.
Iniciació a l'activitat científica. Confecció d'un fitxer d'animals.	SIEE,CSC,CM	Obtenir informació de forma autònoma	Utilitza diverses fonts per a la recerca d'informació. Compara i contrasta la informació abans d'utilitzar-la. Confecciona un fitxer sobre animals.
Utilització de material didàctic visual: làmines, gràfiques,	SIEE,CD	Interpretar imatges, esquemes i gràfiques.	Interpreta correctament les representacions gràfiques relacionades amb els éssers vius. Completa correctament informació en esquemes i gràfiques.
Lectura de textos relacionats amb els éssers vius.	CCL,CAA	Utilitzar el vocabulari propi del camp semàntic dels éssers vius.	Utilitza el vocabulari propi de la unitat en les seues produccions orals i escrites. Defineix correctament la biologia. Explica la tasca dels veterinaris a les granges. Elabora una definició bàsica de la fotosíntesi.

**ACTIVITAT CURRICULAR: PANELL DELS ECOSISTEMES
CONFECCIÓ D'UN FITXER DE ANIMALS**

**ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESI ELABORATS PEL CICLE.
RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.**

UNITAT DIDÀCTICA 4.- LA MATÈRIA

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE
.Diferenciació entre matèria i energia. Materials naturals i artificials. Realització d'experiments sobre la matèria	CCL,CM,CD	Diferenciar entre matèria i material.	Defineix matèria i materials de forma correcta i diferenciada. Classifica els materials segons siguin naturals o artificials.
		Conèixer les propietats dels materials.	Distingeix les propietats d'un determinat material mitjançant l'observació o la manipulació. Tria els materials òptims per a una determinada finalitat en funció de les propietats que tenen.
Apropament a les lleis bàsiques del corrent elèctric. El corrent electrostàtic.	CCL,CAA,CD	Comprendre l'electricitat estàtica.	Defineix l'electricitat estàtica de forma correcta. Du a terme experiments amb l'electricitat estàtica i n'extrau conclusions.
La força. La gravetat i les forces d'atracció i repulsió.	CSC,CEC,SIEE	Conèixer el concepte de força.	Explica la funció de la força. Classifica els diferents tipus de força. Formula hipòtesis relacionades amb la força. Defineix el concepte d'imant.
Diferenciació entre mescla i dissolució.	SIEE,CCL,CD	Distingir i definir mescla i dissolució.	Dur a terme experiments relacionats amb mescles i dissolucions i n'extrau conclusions. Defineix mescla i dissolució i coneix

			exemples de cada concepte.
Utilització de material didàctic visual: làmines, gràfiques, fotografies... Ús d'esquemes, gràfiques, graelles...Elaboració d'informes per a comunicar resultats.	CD,SIEE,CCL	Comunicar els passos d'un experiment i les conclusions extretes.	Du a terme un experiment a partir de la lectura d'una explicació escrita. Explica un experiment després de portar-lo a la pràctica. Elabora un informe a partir de l'observació de resultats.
Iniciació a l'activitat científica Desenvolupament d'hàbits de treball al voltant de l'activitat científica.	CD,SIEE,CAC	Dur a terme experiments senzills per a reconèixer les lleis bàsiques de la matèria.	Explica un experiment després de portar-lo a la pràctica.
		Utilitzar el vocabulari propi del camp semàntic de la unitat.	Utilitza el vocabulari propi de la unitat en les seues produccions orals i escrites.
		Utilitzar el vocabulari propi del camp semàntic dels éssers vius.	

ACTIVITAT CURRICULAR: EXPERIMENTS DE MESCLES I DISSOLUCIONS

ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPENSIÓ ELABORATS PEL CICLE. RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

UNITAT DIDÀCTICA 5.- MÀQUINES I EINES

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE
Les màquines. Màquines simples i compostes.	CCL,CM	Definir el concepte de màquina.	<ul style="list-style-type: none"> - Defineix el concepte de màquina. - Explica l'evolució del concepte al llarg de la història.
Màquines mecàniques i elèctriques.	CD,CCL,CSC	Distinguir diferents tipus de màquines.	<ul style="list-style-type: none"> - Explica les característiques de

Electrodomèstics. Màquines simples. La corriola, l'eix, la roda, la palanca i el pla inclinat.			<p>cada tipus de màquina.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dóna exemples concrets de màquina simple i de màquina composta. - Diferencia entre màquines mecàniques, elèctriques i electrodomèstics.
Evolució de les màquines al llarg de la història.	CAA,CEC	Investigar al voltant de les màquines.	<ul style="list-style-type: none"> - Dissenya una màquina per a un ús determinat. - Investiga a Leonardo da Vinci i algunes de les màquines que va inventar.
Màquines compostes. La bicicleta. Parts i funcions de la bicicleta.	CD,CCL,CEC	Reconèixer la bicicleta com a màquina composta.	<ul style="list-style-type: none"> - Defineix la bicicleta com un tipus de màquina composta. - Explica de forma bàsica la història de la bicicleta. - Coneix les peces que formen la bicicleta i les funcions que tenen.
Eines i oficis.	CD,CCL	Conèixer algunes eines i oficis.	<ul style="list-style-type: none"> - Explica la funció dels oficis de fuster i electricista. - Anomena les principals eines del fuster i l'electricista i les funcions de cadascuna.
Prevençió de riscos laborals. Mesures de protecció.	CD,SIEE,CAC	Valorar les mesures de prevençió de riscos laborals.	<ul style="list-style-type: none"> - Anomena les mesures de protecció bàsiques per als treballadors (guants i protectors d'orelles).
Procés d'elaboració d'una palanca.	SIEE,CD,CM	Construir una palanca amb materials bàsics.	<ul style="list-style-type: none"> - Segueix les instruccions per a elaborar una palanca. - Fabrica una palanca amb materials del seu entorn.

Tècniques d'estudi: el resum i l'esquema.	CCL,CM,CCL	Utilitzar les tècniques d'estudi.	<ul style="list-style-type: none"> - Elabora esquemes al voltant de les màquines. - Completa un resum de la unitat de les màquines.
Recerca i contrastació de dades de diferents fonts.	SIEE,CD,CSC	Obtenir informació de forma autònoma	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitza diferents fonts per a buscar informació al voltant de la figura de Leonardo da Vinci. - Compara i contrasta la informació abans d'utilitzar-la.
Ús de material didàctic visual: làmines, gràfiques, fotografies...	CD,CSC,SIEE	Interpretar imatges, esquemes i gràfiques.	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta correctament les representacions gràfiques relacionades amb les màquines. - Completa correctament informació en esquemes i gràfiques.
Recerca i contrastació de dades de diferents fonts.	CSC,CD,SIEE	<p>Utilitzar vocabulari propi del camp semàntic de les màquines.</p> <p>Utilitzar el mètode científic per a la realització d'experiments senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitza el vocabulari propi de la unitat en les seues produccions orals i escrites. - Utilitza els passos bàsics del mètode científic (hipòtesi, experimentació i conclusió).

ACTIVITAT CURRICULAR: EXPOSICIÓ DE DIFERENTS TIPUS DE MÀQUINES SIMPLES , COMPOSTES, MECÀNIQUES I ELÈCTRIQUES.

**ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.
RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.**

UNITAT DIDÀCTICA 6.- LA TECNOLOGÍA

CONTINGUTS	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE
------------	-------------------	--------------------	-------------------------

Definició de tecnologia. Aplicacions de la tecnologia.	CCL,CAA,CM	Definir el concepte de tecnologia.	2 Defineix el concepte de tecnologia. 3 Assenyala elements tecnològics del seu entorn.
Els coneixements científics. Evolució, transmissió i característiques.	CAA,SIEE,CCL	Relacionar la tecnologia amb la vida quotidiana.	4 Exemplifica aplicacions de la tecnologia a la vida diària. 5 Dóna exemples d'aparells tecnològics.
El mètode científic .La invenció de la penicil·lina	SIEE,CAA,CSC	Definir el mètode científic.	6 Defineix el mètode científic i les seues fases. 7 Explica el descobriment de la penicil·lina com a exemple del mètode científic.
		Reconèixer els avanços científics.	8 Explica l'evolució històrica de la ciència. 9 Exemplifica l'acumulació i provisionalitat dels coneixements científics.
La relació entre tecnologia i medi ambient. El desenvolupament sostenible.	SIEE,CD	Valora el desenvolupament sostenible.	10 Relaciona les conseqüències dels avanços tecnològics sobre el medi ambient. 11 Anomena alternatives per al desenvolupament sostenible.
El tractament de textos. Història i evolució.	CD,SIEE,CAA	Conèixer el tractament de textos.	12 Explica l'evolució històrica de l'escriptura. 13 Utilitza un processador de textos. 14 Valora la funcionalitat i sostenibilitat de l'escriptura en suport digital front a l'escriptura en paper. 15 Dóna exemples de processadors de textos.
Internet. Història, evolució i funcions actuals.	CD,CM,CEC	Conèixer l'evolució i les funcions d'Internet.	16 Explica l'evolució històrica d'Internet. 17 Anomena les funcions bàsiques

			d'Internet. 18 Compara la desigualtat d'accés a Internet entre països.
Recerca d'informació. Utilització de l'explorador i del cercador.	SIEE,CD,CSC	Utilitzar els exploradors i cercadors d'Internet.	19 Diferencia explorador i cercador. 20 Utilitza correctament un explorador. 21 Troba informació en un cercador. 22 Utilitza diferents exploradors i cercadors.
Les xarxes socials.	CD,SIEE,CCL	Investigar al voltant de les xarxes socials.	23 Coneix el fenomen de les xarxes socials. 24 Anomena alguna de les principals xarxes socials i les característiques bàsiques que tenen.

**ACTIVITAT CURRICULAR: TREBALL A L'ÀULA D'INFORMÀTICA.
ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.
RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA**

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

A l'**article 2** del **RD126/2014** es defineix el concepte de **metodologia** com *el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'èxit dels objectius plantejats*.

La base legal de la metodologia a utilitzar en la programació didàctica, la trobem en la **LOE**, en la seua redacció donada per la **LOMCE**, que estableix al seu **article 16** sobre els **principis generals** que: "L'acció educativa en esta etapa procurarà la integració de les diverses experiències i aprenentatges de l'alumnat, i s'adaptarà als seus ritmes d'aprenentatge".

Així mateix, al seu **article 19** sobre **principis pedagògics**, determina que: "En esta etapa es posarà especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de dificultats d'aprenentatge i en la posada en marxa de mecanismes de reforç, tant prompte com es detecten estes dificultats".

La posada en funcionament d'esta base legal suposa la utilització d'una sèrie de principis educatius, l'eficàcia dels quals ha sigut contrastada en les últimes dècades. Cal ressaltar entre

estos **principis generals de metodologia** que fem servir: **Motivació**, imprescindible per a

qualsevol aprenentatge; **Individualització**, cada alumne és diferent (base de l'atenció a la diversitat); **Socialització**, donat que l'escola és un agent socialitzador per excel·lència;

Activitat, ja que els xiquets/es aprenen fent; **Globalització**, perquè la realitat és un tot global, tots els coneixements estan interrelacionats i l'alumnat aprèn globalment;

Interès, que està molt relacionat amb la motivació; **Gradualitat**, perquè cal partir d'allò més simple a allò més complex; **Autonomia**, molt relacionada amb l'empreniment en Educació Primària;

Normalització, **integració** i **inclusió**, que suposa impartir el currículum dins de la classe tenint molt en compte la inclusivitat; **Transferència** o

funcionalitat, és a dir, que allò après servisca per a qualsevol situació; **Avaluació**, que ha de ser contínua, global, formativa, integradora, ...

D'altra banda, cal posar també en funcionament estos **principis de tall constructivista**: com partir dels **coneixements previs** de l'alumnat i tindre en compte el seu nivell de desenvolupament; construir **aprenentatges significatius**, millor que memorístics; potenciar un **clima d'afectivitat** a l'aula; utilitzar el **joc** com a recurs didàctic; desenvolupar la **capacitat d'aprendre a aprendre**; gestionar adequadament els recursos didàctics i, en especial, les Tecnologies de la Informació i la Comunicació; i afavorir la participació de la **família**.

Per últim, donat que esta programació es concreta a **l'àrea de Ciències de la Naturalesa** des del punt de vista de la **metodologia específica**, l'**aprenentatge cooperatiu** és una metodologia d'ensenyament-aprenentatge, amb un fort aval d'investigacions empíriques que han permès dissenyar les activitats i avaluar els resultats obtinguts. Internacionalment, les investigacions més importants que existeixen sobre el tema són les de Johnson i Johnson (2008) i Spencer **Kagan** (2001) i en el cas d'Espanya, **Pere Pujolàs** (2008), qui ha desenvolupat el programa "Cooperar per a aprendre/aprendre a cooperar".

Per a potenciar la **motivació** per l'aprenentatge de competències, doncs, faig servir esta **metodologia activa i contextualitzada**, recolzant-me en **estructures simples d'aprenentatge cooperatiu i actuacions educatives d'èxit, com els grups interactius**, de forma que, a través de la resolució conjunta de tasques, els membres del grup coneguen les estratègies utilitzades pels seus companys i puguen aplicar-les a situacions similars.

Per a un procés **d'ensenyament-aprenentatge competencial**, les **estratègies interactives** són les més adequades, al permetre compartir i construir el coneixement i dinamitzar la sessió de classe mitjançant l'intercanvi verbal i col·lectiu d'idees. Es basa en la coresponsabilitat, la interdependència, la interacció i la participació igualitària de tots els membres, i fomenta valors com la tolerància, el respecte i la igualtat.

Per tant, l'**aprenentatge cooperatiu** valora de forma positiva **l'heterogeneïtat del meu grup**, que converteix en un recurs d'aprenentatge i està en consonància amb el desig d'una societat més equitativa, democràtica i inclusiva.

Respecte als **recursos didàctics i organitzatius**, tot seguit trobem la seua classificació:

RECURSOS		
MATERIALS Amb què?	<p>Faig ús de la pròpia infraestructura del centre amb els múltiples elements que la componen, dependències, equipament, mobiliari, material fungible, etc., i en especial els recursos de la Tecnologia de la Informació i la Comunicació, de gran importància.</p> <p>Al llarg del curs, per a assegurar la revisió dels continguts del currículum, el meu alumnat farà servir els materials següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arrels 3 – Projecte Explora (Edicions Bromera): llibre de ciències per a 3R EP, amb treball d'observació i comprovació de dades, experiments... • Recursos sonors del llibre Arrels 3 • Activitats digitals interactives vinculades al llibre. • Fitxes d'atenció a la diversitat (reforç i ampliació). 	
PERSONALS Qui?	El meu treball com a docent no és un treball aïllat, sinó en equip, per tant, conte amb persones i institucions que col·laboren en portar endavant esta programació didàctica.	
	AGENTS INTERNES	AGENTS EXTERNES
	Equip docent, mestre de suport, especialistes de les diverses àrees, especialistes d'Educació Especial (PT, AiL,...), orientador/a del centre, equip directiu, les pròpies famílies i l'AMPA.	CEFIRE, Ajuntament, Serveis Socials, Centre de Salut, Inspecció Educativa, ...
	ESPAI	Faig ús de diferents espais del centre, principalment l'aula ordinària. Respecte a l'organització del grup-classe cal dir que es fan servir diferents tipus d'agrupaments en funció de l'activitat a desenvolupar.

<p>ORGANITZATIUS Cóm?</p>	<p>TEMPORALITZACIÓ</p>	<p>Sobre l'organització del temps, l'horari de l'alumnat a l'àrea de <i>Ciències de la Naturalesa</i> serà de 2 sessions setmanals de 45 minuts.</p> <p>Anualment fem la següent distribució horària a les àrees de ciències, aprofitant les quatre sessions setmanals, i alternant una unitat de Naturals amb una de Socials:</p> <p>PRIMER TRIMESTRE</p> <p>UNITAT 0: DESCOBRIM ELS ESSERS VIUS</p> <p>UNITAT 1: EL NOSTRE COS.</p> <p>UNITAT 2. L'ALIMENTACIÓ I ELS HÀBITS SALUDABLES UNITAT 3: ELS ESSERS VIUS</p> <p>SEGON TRIMESTRE</p> <p>UNITAT 4: LA MATERIA</p> <p>UNITAT 5: MAQUINES I EINES</p> <p>TERCER TRIMESTRE</p> <p>UNITAT 6: LA TECNOLOGIA</p>
--------------------------------------	-------------------------------	--

Pel que fa als **critèris de selecció dels materials treballats**, la selecció l'he fet atenent als següents criteris:

- Adequació al nivell general de l'alumnat del meu grup i al nivell específic de l'alumnat amb NEE.
- Presentació atractiva i lúdica dels materials.
- Materials en la llengua vehicular del centre.
- Adequada progressió en l'aprenentatge.
- Material d'atenció a la diversitat variat i coordinat amb el manual utilitzat a l'aula.
- Activitats adequades als objectiu que es pretenen treballar i assolir.

Respecte als **critèris d'utilització**, per a fer servir els materials he tingut en compte:

- L'adequació al moment del procés d'aprenentatge del meu grup.
- L'adequació als objectius que pretenc aconseguir.
- La possibilitat de fer més atractiu este procés d'ensenyament.

L'aprenentatge se sustentará en un seguit d'activitats que es concretaran en el desenvolupament de les unitats didàctiques, sobretot les plantejades en el manual *Arrels 3 – Projecte Explora*, d'Edicions Bromera.

Activitats complementàries/ extraescolars.

Les activitats complementàries i o extraescolars a la programació estaran configurades al voltant dels següents paràmetres i incloses en la PGA.

Estes activitats les porte a terme utilitzant diferents **estratègies d'ensenyament i d'aprenentatge**, basades en **l'exposició dels continguts** per la meua part, en la utilització de les **TIC**, mitjançant equips **d'aprenentatge cooperatiu**, sempre intentant potenciar la socialització i la inclusió del meu alumnat, i portant a terme **estratègies d'aprenentatge per descobriment**, basades en la indagació i la investigació.

Les activitats complementàries/ extraescolars proposades per a aquest curs referides a aquesta àrea seran:

PRIMER TRIMESTRE

-Desdejuni – esmorzar saludable .

ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.

RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

SEGON TRIMESTRE

-Taller Museu Comarcal.

ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.

RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

TERCER TRIMESTRE

ACTIVITATS DEL PLAN LECTOR . TEXTOS DE COMPRESIÓ ELABORATS PEL CICLE.

RECURSOS DIGITALS TICS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT.

La **base legal** de l'avaluació en Educació Primària la trobem a l'**article 20 de la LOE** en la seua redacció donada per la **LOMCE**. Així mateix, al **RD126/2014**, articles 11 (**promoció**) i 12 (**avaluacions**); als articles 6-7, 8-9 i 10 del **D108/2014** i de forma més específica en l'**Orde 89/2014**, del 9 de desembre, sobre documents oficials d'avaluació i altres qüestions organitzatives com la permanència extraordinària (article 101) i flexibilització curricular (article 11).

Sobre les seues **característiques**, cal dir que l'avaluació en Primària és **contínua, formativa i integradora**, tenint en compte els resultats en totes les àrees. Temporalment realitza una avaluació **inicial**, una avaluació **contínua** amb caràcter formatiu i una avaluació **final**.

En este sentit, l'**avaluació** dels processos d'aprenentatge del meu **alumnat** serà **contínua i global**, i tindrà en compte els seu progrés en el conjunt de les àrees.

Este **caràcter continu de l'avaluació** té com a objectiu principal detectar les dificultats en el moments en què es produeixen, analitzar les seues causes i, en conseqüència, reorientar la meua intervenció educativa i adequar-la a la diversitat de capacitats, ritmes d'aprenentatge, interessos i motivacions del meu alumnat.

Dins del procés d'ensenyament i aprenentatge, l'equip docent, baix la meua coordinació com a tutora, celebrarà sessions d'avaluació per valorar els aprenentatges del meu alumnat. Com ja he comentat, realitzaré **tres sessions d'avaluació durant el curs**, una per trimestre, **a més d'una avaluació inicial** durant el primer mes lectiu.

A l'**avaluació inicial** on faig constar els coneixements previs dels quals parteix el meu alumnat, mitjançant l'elaboració de les proves inicials corresponents, anotant els resultats a nivell individual i de grup de la classe.

A més, en cadascuna de les sessions d'avaluació que tindrem anotaré a l'acta els acords aconseguits, les decisions adoptades i la informació que cal transmetre als representants legals del meu alumnat sobre el seu procés educatiu.

Els resultats de l'avaluació s'expressen en els següents nivells: Insuficient (IN) per a les

qualificacions negatives, Suficient (SU), Bé (BE), Notable (NT) o Excel·lent (EX) per a les qualificacions positives. Per a **l'avaluació contínua** utilitze tècniques i instruments d'avaluació que especificaré una mica més endavant. Respecte a les decisions sobre promoció de l'alumnat, s'adoptaran en **l'última sessió d'avaluació del curs escolar (avaluació sumativa i final)**, en el context del procés d'avaluació contínua, tenint en compte que l'alumnat que accedisca al curs següent amb avaluació negativa en alguna de les àrees del curs o cursos precedents, rebrà els suports necessaris per a la recuperació d'estes (**art. 7 D.108/2014**), sent els referents de la promoció els criteris d'avaluació de l'àrea i curs corresponent, i la concreció que realitze en la PD (**art. 8 D108/2014**), tenint especial consideració l'àrea de *Ciències de la Naturalesa*.

Resulta imprescindible, per tant, la utilització de criteris d'avaluació i de qualificació.

Els **criteris d'avaluació** estan redactats en termes **competencials** i han de servir de referència per valorar els aspectes adquirits i consolidats, però també aquells que es presenten dificultosos o que no han sigut adquirits pel meu alumnat. Estos criteris apareixen al **D108/2014** i *descriuen allò que es vol valorar i que l'alumnat ha d'aconseguir, tant en coneixements com en competències, responent al que es pretén assolir en l'assignatura*. Per això, en cadascuna de les meues UD he dissenyat uns criteris d'avaluació relacionats amb els objectius que pretenc que aconseguisca el meu alumnat.

AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT.

D'acord amb allò establert a **l'article 12** del **RD126/2014**, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, i a **l'article 6.2** del **D108/2014**, com a mestra **he d'avaluar l'aprenentatge del meu alumnat, però també la meua pràctica docent**, i per tant cal establir

una sèrie **d'indicadors d'èxit** en la meua programació didàctica.

L'objectiu és aconseguir una acció pedagògica de qualitat per intentar millorar la meua activitat docent. Només reflexionant sobre la manera de treballar i posant els mitjans adequats per millorar- la podré esmenar les possibles deficiències i dificultats i, per tant, avançar de forma correcta.

En este sentit, presente un **instrument d'avaluació de la meua pràctica docent**, que, a la

mateixa vegada, és aplicable a l'avaluació de la meua pròpia programació didàctica, la qual conté una sèrie d'indicadors d'èxit de bones pràctiques docents, una escala d'autoavaluació, així com un apartat per a especificar les dificultats sorgides i unes propostes de millora de cada indicador d'èxit avaluat.

EN RELACIÓ AMB OBJECTIUS, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ	SÍ	NO	OBSERVACIONS
He contextualitzat en relació amb el nivell de desenvolupament i competència de l'alumnat			
Les activitats són coherents amb els objectius contemplats			
Relació entre objectius i criteris d'avaluació			
Contemple objectius i continguts de fets, procediments i actituds			
Les unitats es desenvolupen en espais de temps amplis			
La seqüència dels continguts facilita el repàs			
Establis uns mínims de suficiència en els criteris d'avaluació			
Les activitats desenvolupen suficientment els diferents tipus de continguts			
Les activitats afavoreixen el desenvolupament d'aprenentatges diferents			
Les activitats afavoreixen el desenvolupament de la creativitat			
Les activitats estan dissenyades en consideració dels interessos dels meus alumnes i resulten motivadores			
EN RELACIÓ AMB LA METODOLOGIA			
Els meus alumnes participen en la formulació dels objectius, continguts i activitats			
Introduïsc habitualment el tema			
Oriente individualment el treball dels meus alumnes			
Utilitze materials d'elaboració pròpia			
Atenc a la diversitat dins del meu grup			
L'AVALUACIÓ			
Valore el treball en classe i en casa			
Inclouisc activitats de suport i ampliació			
Coneixen els criteris d'avaluació els meus alumnes i les famílies			
Corregisc els meus errors immediatament			
L'avaluació és continua			

Qüestionari d'autoavaluació PRÀCTICA DOCENT	Tutor/a	CURS	TRIMESTRE

INDICADORS	Valoració (1-4) de menor a major grau de satisfacció	Observacions i propostes de millora
-------------------	---	--

En relació amb els objectius, continguts i criteris d'avaluació programats.		
--	--	--

<i>La PD i les UDD estan ben contextualitzades, en relació amb el nivell de desenvolupament i la competència del meu alumnat.</i>		
<i>He plantejat activitats coherents, d'acord amb els objectius establerts.</i>		
<i>Hi ha relació entre els objectius i els criteris d'avaluació.</i>		
<i>Tinc en compte l'educació en valors.</i>		
<i>La seqüenciació dels continguts facilita l'aprenentatge.</i>		
<i>Es relacionen els continguts i les activitats amb els interessos i coneixements previs del meu alumnat.</i>		
<i>Plantege activitats que assegurin l'adquisició dels objectius i continguts didàctics previstos.</i>		
<i>Les activitats afavoreixen el desenvolupament d'aprenentatge significatiu.</i>		
<i>Les activitats afavoreixen el desenvolupament de la creativitat.</i>		
<i>Propose activitats variades i adequades als diferents ritmes d'aprenentatge del meu alumnat.</i>		

En relació amb la metodologia.		
---------------------------------------	--	--

<i>Distribuisco el temps adequadament.</i>		
<i>Mantinc l'interès de l'alumnat partint de la seua experiència, amb un llenguatge clar i adaptat.</i>		
<i>Treballo diversos agrupaments a l'aula.</i>		
<i>Utilitze recursos variats i d'elaboració pròpia.</i>		
<i>Potencie el treball cooperatiu.</i>		

En relació amb el meu alumant.		
---------------------------------------	--	--

<i>Proporciono al meu alumnat informació sobre l'execució de les tasques i indicacions sobre com podem millorar-les.</i>		
<i>Motive al meu alumnat perquè realitzen les activitats.</i>		

<i>Els ensenye a usar les TIC de manera adequada i de forma autònoma.</i>		
<i>Sóc equitativa amb tots i mostre imparcialitat.</i>		
<i>Els oferisc suport sempre que el necessiten.</i>		

En relació amb les famílies.		
<i>Els proporcione informació de manera periòdica i amb un llenguatge clar i senzill.</i>		
<i>Col·labore amb les famílies en les activitats escolars i complementàries.</i>		
<i>Realitze sessions de tutoria periòdicament.</i>		

En relació amb l'avaluació.		
<i>Revise i corregisc freqüentment els continguts, activitats i propostes.</i>		
<i>Incloc activitats complementàries de suport i ampliació.</i>		
<i>L'avaluació és contínua, global i sistemàtica.</i>		
<i>Proporcione informació al meu alumnat sobre l'execució de les tasques i sobre com poden millorar-les, afavorint també els processos d'autoavaluació.</i>		
<i>En cas d'observar objectius insuficientment assolits propose noves activitats que faciliten la seua adquisició.</i>		

Estos criteris d'avaluació es desglossen en **estàndards d'aprenentatge avaluables, tal i como es mostren a cada unitat didàctica**, i són definits com *les especificacions dels criteris d'avaluació que permeten definir els resultats d'aprenentatge i que concreten allò que l'alumnat ha de saber, comprendre i saber fer en cada assignatura, han de ser observables, mesurables i avaluables, i han de permetre graduar el rendiment o èxit assolits.*

Els criteris d'avaluació seran els referents per decidir sobre les qualificacions del meu alumnat, així com la seua promoció al curs vinent. No obstant, he de comptar amb els anomenats **criteris de qualificació** que, d'alguna forma, serveixen de complements als anteriors criteris d'avaluació.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	Àrea CIÈNCIES DE LA NATURALESA	
	QUÈ VALOREM?	CÒM HO VALOREM?
Adquisició de continguts treballats en les diferents UD	Control de cada unitat	40%
Deures i treballs	Resolució de tasques, treballs individuals i grupals, exposicions, observació sistemàtica, full de	50%

	seguiment.	
Actituds dins i fora de l'aula, esforç, entusiasme, interès i ajuda a companys.	Registre d'actituds, ClassDojo.	10%

Respecte a les tècniques d'avaluació, ja estan recollides a l'apartat anterior (columna central). Dins les tècniques de recollida d'informació cobra especial rellevància l'ús de **fulls de registre i seguiment i una rúbrica per a l'avaluació del quadern de treball.**

Per últim, **als pares i/o tutors legals** del meu alumnat els informe dels resultats i processos d'avaluació a través de diferents **canals d'informació** com són: l'**Agenda**, les **tutories** individuals, les **reunions** col·lectives, la plataforma de gestió del comportament **ClassDojo**, i els **Butlletins** trimestrals d'avaluació.

Pel que fa a les **activitats de reforç i ampliació**, són un conjunt d'actuacions, amb o sense suport escrit o multimèdia, que potencien, faciliten i possibiliten l'adquisició excel·lent dels objectius de l'assignatura *de Ciències de la Naturalesa* per al TERCER curs de primària, alhora que ens permeten un millor desenvolupament de les competències bàsiques.

Les possibilitats, en aquest sentit, són:

- o **Fitxes d'atenció a la diversitat** vinculades al manual *Arrels 3 – Projecte Explora* d'Edicions Bromera proporcionen material adequat per a l'alumnat amb necessitat de suport o amb possibilitat d'assolir altres capacitats.
- o **Resolució d'activitats digitals** del llibre *Arrels 3 – Projecte Explora* d'Edicions Bromera.
- o **Biblioteca d'aula.**
 - o Làmines relacionades amb els blocs de continguts del currículum.
 - o Visionat de pel·lícules i documentals relacionats amb els continguts del currículum.

8.MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

A l'**escola inclusiva** que contempla el nostre Sistema Educatiu, cal **atendre a l'alumnat en funció de les seues capacitats, interessos i motivacions**. Els alumnes necessiten respostes educatives diferenciades, i les causes d'esta situació es relacionen, sobretot, amb el seu context econòmic, social i cultural, amb la seua història educativa i escolar o, fins i tot, amb els propis processos d'actuació educativa que es produeixen a l'aula. Per tant, per atendre a la diversitat del meu alumnat, la meua actuació educativa anirà encaminada a:

- Portar a terme mesures **d'ensenyament adaptatiu**, on els objectius i continguts es mantenen constants, adaptant la meua metodologia segons les característiques del meu alumnat.
 - Proposar **activitats diversificables** (ajustant individualment la seua dificultat a cadascú) i **diverses** (diferents per a cada alumne).
- Establir per a determinats alumnes propostes curriculars que suposen una **adaptació a ritme dels seus aprenentatges**.
- Dissenyar les **ACI** o **ACIS** oportunes, juntament amb l'equip docent, prèvia avaluació psicopedagògica, si fóra necessari.
 - Fer **activitats grupals i agrupacions flexibles**.
 - Proposar programes de **suport, reforç o enriquiment curricular**, segons els casos.
- **Coordinar-se amb els professionals de suport a l'acció educativa del centre**, a fi d'oferir un proposta curricular que done resposta a les necessitats de l'alumnat.

Entre les **MESURES ORDINÀRIES** (nivell de resposta educativa II del decret d'inclusió) realitzaré una sèrie d'**ADAPTACIONS METODOLÒGIQUES** com són:

1. En les **EXPLICACIONS**: simplificar les instruccions; proporcionar, abans de l'explicació, un llistat de concepte clau; escriure en la pissarra la informació; promoure una participació activa; fer preguntes i demanar respostes; i assignar un company/tutor a qui ho necessite.
2. En les **ACTIVITATS**: ajustar el temps; segmentar les tasques; prioritzar la qualitat front a la quantitat; proporcionar reforços positius; evitar la supervisió de mode exhaustiu; ajudar en la resolució de les activitats diàries mitjançant

autoinstruccions de Meichenbaum, i estratègies d'afrontament de l'error.

3. Respecte a **l'ORGANITZACIÓ**: fer servir **l'agenda**, donant estratègies per a utilitzar-la bé com, per exemple, utilitzar per a cada matèria un color; posar els horaris visibles i les normes explícites; oferir claus visuals i auditives a l'inici o conclusió d'una activitat (penjar cartell a la pissarra si toca, per exemple, temps de lectura); buscar una bona ubicació dins d'un grup base allunyat dels estímuls de la porta i les finestres; i organitzar l'espai en prestatgeries i caixes d'ordenament.
4. Quant al **COMPORTAMENT**: potenciar sistemes d'autoreforç com la plataforma ClassDojo; no prestar excessiva atenció a la conducta pertorbadora; tècnica de l'ós Artur per a treballar la resolució de problemes derivats de conductes disruptives; mantenir, per la meua part, un estil positiu d'interacció i propiciar la integració en el grup-classe; treballar jocs d'assertivitat i d'intel·ligència emocional; crear el racó de la pau.
5. Sobre els **CONTINGUTS DE CIÈNCIES**: adaptar els enunciats de les activitats perquè resulten més ràpides i senzilles de llegir; sempre mostrar les autoinstruccions davant dels enunciats de les activitats; aplicar les autoinstruccions "STOP" (PARE i deixe el llapis sobre la taula; MIRE, DECIDISC, SEGUISC I REPASE); donar més temps per a pensar; i treballar mitjançant l'aprenentatge cooperatiu.
6. Per últim, com a **RECURSOS HUMANS**, treballaré en equip juntament amb el mestre de suport i la resta de professionals.

Sent la **base legal** per a atendre a la diversitat la següent:

- ✓ **Decret 104/2018**, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- ✓ **Ordre 20/2019**, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

Com a **MESURES EXTRAORDINÀRIES** (nivell de resposta educativa III i IV del decret d'inclusió) cada aula disposarà de la documentació de l'alumnat inclosos a aquests nivells de resposta educativa.

7. FOMENT DE LA LECTURA I ELEMENTS TRANSVERSALS

Respecte al **foment de la lectura, comprensió lectora i expressió oral i escrita**, cal dir que la **lectura** és important, és la **millor eina amb què comptem per a aprendre**. Cal fomentar l'hàbit lector des de totes les àrees de l'educació primària. L'ensenyament de la lectura mecànica ha de donar pas a la lectura comprensiva i s'ha de potenciar el fet de llegir com un mecanisme per a assolir tot un seguit d'objectius relacionats no sols amb la lingüística, sinó amb tots els àmbits de l'aprenentatge. A més, cal crear en l'alumnat l'hàbit lector.

Per aquest motiu, manllevat del camp de l'ensenyament de segones llengües, actualment s'ha de potenciar dos tipus de lectura diferents: la **lectura intensiva i la lectura extensiva**.

La lectura intensiva es treballa a l'aula, amb textos curts que ens permeten treballar les microhabilitats i els diversos tipus de comprensió. Al manual *Arrels 3 – Projecte Explora* d'Edicions Bromera hi apareixen textos explicatius, com correspon a un llibre de ciències (quadres de teoria, explicacions...), però també s'hi inclouen nombrosos fragments literaris de temàtica científica divulgativa, que donen lloc a treballs de comprensió lectora i també l'expressió, tant oral com escrita.

La **LOE**, al seu **article 18.6**, sobre organització de l'etapa de Primària, modificat per la **LOMCE**, estableix que “**Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, l'empreniment i l'educació cívica i constitucional es treballaran en totes les àrees.**” Açò mateix s'especifica en el **RD126/2014**, pel qual s'estableix el currículum bàsic d'Educació Primària, en el seu **article 10**.

Sobre la **comunicació audiovisual, Tecnologies de la informació i de la Comunicació**, el **RD126/2014** estableix en el seu **article 7** els objectius de l'etapa d'EP i en relació a este apartat determina com un dels seus objectius: *i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren*. Per tant, la utilització de la comunicació audiovisual i les TIC cobren especial rellevància en el seu ús educatiu. Entenc que aprendre a través de la comunicació audiovisual no es solament conèixer les noves tecnologies o mitjans de comunicació, sinó sobretot conèixer i interpretar els llenguatges amb els que

s'expressen, les estratègies comunicatives i els continguts dels seus missatges. Respecte a la meua PD:

- **Fem ús d'aplicacions que fomenten el treball en classe com:**
 - o **Recolzament audiovisual a l'aula**, ja que disposem d'un equip multimèdia complet a l'aula amb ordinador i connexió a Internet, altaveus, projector i **pissarra digital**, i molts dels continguts a treballar s'acompanyen de material audiovisual o activitats on-line.
 - o **Activitats interactives**: serveixen d'introducció a les que es treballen sobre el llibre i són prèvies a l'activitat individual. Poden ser realitzades col·lectivament o individualment. La seua disponibilitat a través d'Internet permet que siguin treballades pels alumnes a casa, reforçant d'aquesta manera el treball realitzat a classe.
 - o **Recursos d'internet**: també a través de la PDI accedirem a imatges, vídeos o enregistraments que reforcen els continguts treballats a classe. Seran emprats per a il·lustrar les explicacions de classe, i posteriorment per a construir activitats específiques.

En quant a **l'emprenedoria**, "Educar a un xiquet és essencialment ensenyar-li a prescindir de nosaltres". El **RD126/2014** especifica en el seu **article 10** que "Els currículums d'Educació Primària incorporaran elements curriculars orientats al desenvolupament i consecució de l'esperit emprenedor". Entre els objectius d'esta etapa, especificats en l'article 7 d'este RD, en relació a l'empreniment, destaca el de: *b) "Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en sí mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor"*.

Sota estes premisses, en la meua PD sobre l'àrea de matemàtiques programaré **activitats encaminades a potenciar les iniciatives personals i l'esperit emprenedor del meu alumnat** mitjançant una **metodologia participativa i activa**, en la què el **treball col·laboratiu**, la responsabilitat, el lideratge i l'esperit d'equip cobren especial rellevància a la vegada que servisquen per a desenvolupar la competència d'aprendre a aprendre i la competència del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Així, doncs: treballarem el foment de **l'autonomia** de l'alumnat; proposaré situacions basades en la **vida real** que siguin interessants; presentaré tasques, **assequibles** a les seues possibilitats i capacitats, que suposen entrenar en la planificació, fixar metes i estimular la motivació de l'èxit; fomentaré la **inventiva i la generació** d'idees;

promouré el **treball en equips** d'aprenentatge cooperatiu, establint rols en el treball grupal: secretari/a, portaveu, encarregat/da de materials i moderador.

Per últim, respecte a **l'educació cívica i constitucional**, en la meua PD **tindrè molt en compte l'educació en valors cívics i constitucionals** que com a continguts impregnaran tota la meua activitat educativa. La **tolerància, la convivència escolar i social, la responsabilitat, la participació i cooperació, la democràcia, la justícia, la solidaritat, el valor de la interculturalitat, la igualtat i no-discriminació per raó de gènere, el pluralisme i la diversitat** són **valors** molt apreciades que treballen en la meua PD. El treball escolar de l'educació cívica i constitucional contribuirà al desenvolupament de la competència social i ciutadana.